

C119 – BIN9

V L A A M S   P A R L E M E N T

Zitting 2007-2008

29 januari 2008

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR BINNENLANDSE AANGELEGENHEDEN, BESTUURSZAKEN,
INSTITUTIONELE EN BESTUURLIJKE HERVORMING
EN DECREETSEVALUATIE

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Joris Vandenbroucke tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over het toestaan van opgravingen van stoffelijke resten door lokale overheden	1
Interpellatie van de heer Wim Van Dijck tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de erkenning van zes lokale islamitische geloofsgemeenschappen	2
Met redenen omklede moties	11
Vraag om uitleg van de heer Jan Verfaillie tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de stand van zaken met betrekking tot de uitwerking van een lokaal pact tussen de Vlaamse Regering, de gemeenten en de provincies	11
Vraag om uitleg van de heer Joris Van Hauthem tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de stand van zaken in het burgemeesterschap van Wezembeek-Oppem, Kraainem en Linkebeek	16
Vraag om uitleg van mevrouw Els Robeyns tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de mondelinge stemming tijdens gemeenteraden	17

Voorzitter: de heer Kurt De Loor

Vraag om uitleg van de heer Joris Vandenbroucke tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over het toestaan van opgravingen van stoffelijke resten door lokale overheden

De voorzitter: De heer Vandenbroucke heeft het woord.

De heer Joris Vandenbroucke: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, op 16 januari 2004 heeft de Vlaamse overheid bij decreet de regels vastgelegd voor begraafplaatsen en de lijkbezorging. In artikel 8 van het uitvoeringsbesluit van de Vlaamse Regering van 14 mei 2004 staat dat opgravingen alleen plaats mogen vinden 'om ernstige redenen'. De omzendbrief van 2006 vermeldt dat het tot de gemeentelijke autonomie behoort om te bepalen wat die ernstige redenen kunnen zijn.

Op dit verbod tot opgraving zijn nog andere uitzonderingen mogelijk. Het gebeurt bijvoorbeeld dat er pas na de begraafing een wilsbeschikking wordt gevonden waaruit blijkt dat de overledene liever gecremeerd wilde worden. De decreetgever regelt dan de te ondernemen stappen. Ook laat de decreetgever burgers de mogelijkheid om concessies te kopen, zelfs na overlijden. Meestal worden die aangevraagd om familieleden samen te kunnen begraven. De concessies kunnen echter problemen veroorzaken, in het bijzonder als er een grote tijdsperiode is tussen het overlijden van de mensen die samen begraven wensen te worden. Als er na toekenning van een concessie tot opgraving moet worden overgegaan, zal de gemeente immers moeten beslissen dat het toekennen van deze concessie een ernstige reden is tot opgraving.

Uit een rondvraag blijkt dat het in het overgrote deel van de Vlaamse gemeenten inderdaad als een ernstige reden beschouwd wordt als familieleden dierbare overledenen willen laten opgraven om ze samen te begraven. Toch zijn er gemeenten waar artikel 8 van het uitvoeringsbesluit van de Vlaamse Regering zeer strikt geïnterpreteerd wordt en enkel nog opgravingen worden toegestaan binnen het kader van een gerechtelijk onderzoek. De burgemeester beslist daarbij dus dat concessies niet meer als ernstige en voldoende voorwaarde beschouwd worden tot opgraving.

Dit zorgt voor onbegrip bij de inwoners die hun familieleden samen willen begraven, vooral omdat daar in andere gemeenten aan de hand van gelijkaardige dossiers verschillende beslissingen worden genomen.

Mijnheer de minister, artikel 8 van het uitvoeringsbesluit verbiedt opgravingen behoudens ernstige redenen. Het

staat lokale overheden vrij om deze ernstige redenen te bepalen. Hoe ver kan dit interpretatierecht volgens u gaan? Kan een opgraving in het kader van een toegekende concessie geweigerd worden? In welke mate vindt u de soms totaal verschillende aanpak van deze problematiek door de gemeenten problematisch? Welke initiatieven kunt u nemen om dat te verhelpen?

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mijnheer Vandenbroucke, u snijdt hier een punt aan waar ieder van ons wellicht al over bevraagd is. Nochtans had het decreet net de bedoeling om, vanuit een diepmenselijke bekommernis, een aantal mogelijkheden te creëren.

De oorspronkelijke tekst van artikel 8, eerste lid, van het besluit van 14 mei 2004 tot organisatie, inrichting en beheer van begraafplaatsen en crematoria stelde dat, behoudens gerechtelijk bevel, er gedurende de eerste tien jaar na de begraafing geen opgraving mocht gebeuren. Die bepaling leidde soms tot onbillijke toestanden. Ik geef een voorbeeld. Als de nabestaanden na het overlijden van hun familielid naar de andere kant van het land verhuisden, konden zij gedurende tien jaar na het overlijden de stoffelijke resten niet laten opgraven om de overledene te laten herbegraven op een begraafplaats die dicht bij hun nieuwe woonplaats gelegen was.

Om die reden heeft de Vlaamse Regering op mijn initiatief in december 2005 het eerste lid van artikel 8 van het voornoemde besluit gewijzigd, zodat de burgemeester om ernstige redenen een opgraving kan toestaan, zowel gedurende de eerste tien jaar na het overlijden als daarna.

Ik wil hierbij toch twee zaken benadrukken. Vooreerst is ervoor gekozen om de woorden 'ernstige redenen' in de bepaling van het artikel in te voegen. Het kan immers niet de bedoeling zijn dat nabestaanden om de haverklap zouden gaan vragen om een overleden familielid op te graven en te laten herbegraven op een begraafplaats die zij beter geschikt zouden vinden om de overledene te herbegraven. Er moet dus wel degelijk een gegronde reden kunnen worden aangegeven om het verzoek in te willigen.

In het kader van de gemeentelijke autonomie is de burgemeester het best geplaatst om het begrip 'ernstige redenen' in te vullen. Hij wordt immers geacht het best op de hoogte te zijn van de lokale omstandigheden en is het best geplaatst om de dikwijls persoonlijke en emotionele redenen van een verzoek tot opgraving te evalueren. Dat houdt echter niet in dat de burgemeester zou kunnen stellen dat er enkel opgravingen worden

toegestaan in het kader van een gerechtelijk onderzoek. Gelet op het voorgaande zou een dergelijke beslissing immers indruisen tegen de wijziging van artikel 8, die juist de bedoeling had om niet alleen binnen het kader van een gerechtelijk onderzoek een opgraving toe te staan, maar ook om andere, ernstige redenen.

Persoonlijk vind ik dat een opgraving in het kader van een toegekende concessie, wat u als voorbeeld aanhaalt, een ernstige reden is. In dergelijk geval moet volgens mij een opgraving met het oog op een herbegraving mogelijk zijn. Een goede en doordachte bestudering van de motieven die de nabestaanden opgeven om een opgraving te vragen, kan al veel moeilijkheden vermijden. Het is niet mogelijk om een limitatieve lijst op te stellen van alle valabele redenen die als ernstig kunnen worden beschouwd om een opgraving toe te staan.

Ik blijf er dan ook een voorstander van om de beoordeling van de opgegeven motieven te laten op het niveau waar die nu berust, namelijk bij de burgemeester. Dat hierdoor een verschil in aanpak zal blijken tussen de verschillende gemeenten in Vlaanderen is onvermijdelijk. Dat is zowel de waarde als de keerzijde van de autonomie.

Laat het duidelijk zijn, mijnheer Vandenbroucke: mochten de mensen vinden dat ze onheus worden behandeld, kunnen ze nog altijd een klacht indienen bij de gouverneur of bij mezelf. Dat er alleen maar een opgraving mogelijk zou zijn na een gerechtelijk bevel of na een onderzoek door het parket of de gerechtelijke politie, kan niet de bedoeling geweest zijn van het decreet.

De voorzitter: De heer Vandenbroucke heeft het woord.

De heer Joris Vandenbroucke: Ik dank u voor het antwoord. U hebt perfect het spanningsveld aangegeven en de geest van de decreetwijziging.

Ik zal uw antwoord met veel plezier overmaken aan de mensen die met deze problematiek worden geconfronteerd.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer Wim Van Dijk tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de erkenning van zes lokale islamitische geloofsgemeenschappen

De voorzitter: De heer Van Dijk heeft het woord.

De heer Wim Van Dijk: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, zoals aangekondigd heeft

minister Keulen eind december zes lokale islamitische gemeenschappen, zeg maar moskeeën, erkend. Twee van de oorspronkelijk voorziene acht lokale gemeenschappen werden niet erkend, naar verluidt vanwege het negatieve advies van de staatsveiligheid.

De erkenningen zijn de eerste van wat een hele reeks moet worden, zoals bepaald in het decreet betreffende de materiele organisatie en de werking van de erkende erediensten, in het kort het Eredienstendecreet van 7 mei 2004. Het Vlaams Belang heeft zich in het Vlaams Parlement stevig verweerd tegen de goedkeuring van wat we toen en nu nog het moskeedecreet noemen. De financiering van de islam zal immers alleen maar bijdragen tot de uitbouw van een aparte islamitische zuil in onze maatschappij. De segregatie in onze samenleving en islamisering zullen door deze erkenning bovendien enkel maar in de hand gewerkt worden.

Om ongeruste stemmen in de publieke opinie te sussen, stelde minister Keulen meermaals dat de moskeeën die zouden worden erkend, aan strenge voorwaarden moeten beantwoorden. De minister beklemtoonde ook te geloven in een Europese, gematigde islam, zelfs in een Vlaamse islam. Door moskeeën te financieren zouden de moskeeën niet langer afhankelijk zijn van financiële steun uit moslimlanden zoals Turkije of Saoedi-Arabië. De opgelegde voorwaarden zouden garanderen dat enkel gematigde moskeeën die zich inschrijven in de filosofie van een Europese islam, worden gefinancierd. Die voorwaarden kregen hun beslag in een uitvoeringsbesluit van 30 september 2005.

De procedure voor de acht moskeeën, die door de moslimexecutieve als prioritair te erkennen werden beschouwd, vond ingang begin 2007. De adviesronde bij de lokale overheden, gemeenten en provincies startte op 2 februari. Concreet ging het om acht moskeeën. Het waren er drie in Antwerpen, twee in Limburg, Heusden-Zolder en Hasselt, een in Gent-Ledeberg, een in Waregem en een in Vlaams-Brabant, namelijk in Diest.

De adviesprocedure moest de administratie Binnenlandse Aangelegenheden in staat stellen de aanvragen met meer kijk op de lokale realiteit te beoordelen, tenminste als de lokale overheden hun taak naar behoren hebben vervuld. Ik heb dit probleem al aangekaart bij de bespreking van de beleidsbrieven. De gemeentelijke overheden hebben zich hier niet naar behoren van hun taak gekweten. Door desinteresse, gebrek aan dossierkennis, onwil of politieke correctheid is de adviesprocedure ontaard in een knoeiboel. De procedure op zich is niet slecht, op voorwaarde dat de lokale overheden hun best doen. De waarde die een dergelijke procedure zou moeten hebben, is in sommige gevallen tot nul herleid.

Bovendien toont de realiteit van de adviesprocedure én de inhoud van de dossiers aan dat de minister de voor-

waarden die hij oplegt aan de moskeeën, niet kan hardmaken. Zeker voor wat betreft de voorwaarden onder het derde en vierde lid van het uitvoeringsbesluit inzake het gebruik van het Nederlands en de toepassing van de taalwetgeving, kunnen bij alle erkende gemeenschappen vragen worden gesteld.

De minister heeft zelf in het verleden een lans gebroken voor de Nederlandstalige werking van de moskeeën, tot de preek toe. Helaas is de bindende bepaling uit het ontwerp van besluit, die zeer krachtig was geformuleerd, in de uiteindelijke tekst gesneuveld. In de praktijk staan we in Vlaanderen op dat vlak nergens. In Antwerpen is onlangs een Vlaamse moskee opgericht omdat er nood was aan een moskee waar Nederlandstaligen terecht kunnen. En zelfs voor die moskee, zo stelt een krant, zoekt men nog altijd naar een imam die het Nederlands goed beheerst.

Ook valt moeilijk vol te houden dat de erkende moskeeën zich zouden inschrijven in de filosofie van een nationale of zelfs Europese islam, als de vier erkende Turkse moskeeën onder controle staan van de Turkse staat via Diyanet en er bij de in Antwerpen erkende Pakistaanse moskee twijfels bestaan over financieringsbronnen en mogelijke betrokkenheid bij verdachte islamitische netwerken.

Tot slot kan men over het criterium maatschappelijke relevantie een hele boom opzetten. De minister heeft in dit huis in een antwoord op twee actuele vragen ooit het volgende beweerd: “Wie een islamitische geloofsgemeenschap wil laten erkennen in een stad, moet alle moslims vertegenwoordigen van welke origine ook.”

Hij deed deze uitspraak in de plenaire vergadering van 5 oktober 2005. Afgaande op het feit dat alle erkende moskeeën bijna exclusief een specifieke groep gelovigen bedienen, hetzij Turks, Marokkaans of Pakistaans, blijft van dat opzet in elk geval niet veel meer overeind.

Het spreekt voor zich dat wij bij deze eerste erkenningsronde heel wat vragen hebben. Het is een hele waslijst geworden. Ik heb de zaak op een rationele manier benaderd. Ik heb nu eenmaal zoveel vragen.

Hoe werd de beoordeling van de dossiers door de administratie aangepakt? Gebeurde dat louter op basis van de ingediende dossiers? Waren er rechtstreekse contacten met de betrokken lokale gemeenschappen? Bent u op de hoogte van enig buurtonderzoek, eventueel door de lokale overheden? Werden de ingediende verklaringen op hun betrouwbaarheid gecontroleerd? Er wordt immers met verklaringen op eer gewerkt.

De financiële planning is in alle dossiers van zeer summiere aard. Ook op lokaal vlak waren er daaromtrent opmerkingen in Oost-Vlaanderen en Antwerpen. Het valt vooral op dat de vroegere schenkingen vervangen

worden door de dotatie van de provincie. Dat lijkt natuurlijk normaal, maar bent u er zeker van dat er voortaan geen schenkingen meer worden gedaan? Of worden ze gewoon niet meer in de financiële planning ingeschreven?

De provinciale toelage is enkel bedoeld om kosten te dekken die rechtstreeks te maken hebben met de erediensactiviteiten. Aangezien de meeste moskeeën nog tal van nevenactiviteiten organiseren, waaronder zelfs sportieve, werd in diverse provincies de vraag naar controle gesteld. Welk geld wordt waarvoor gebruikt? Hoe kan worden nagegaan of de toelage voor de correcte doeleinden wordt gebruikt? Dat is weer een probleem van controle.

De provincieraad van West-Vlaanderen bracht een negatief advies uit over de moskee in Desselgem omdat hij twijfelde aan de maatschappelijke relevantie van de gemeenschap. De moskee is echter toch erkend. Welke argumenten hebt u om dat advies niet te volgen?

De provincieraad van Oost-Vlaanderen gaf – ondanks bedenkingen van verscheidene fracties – een ‘positief advies’ omdat men op een knullige manier en uit onwetendheid de termijn liet verstrijken. Ik heb dat verhaal hier al eens gedaan. Er waren opmerkingen, en de provincieraad wilde het dossier uitstellen. De termijn van behandeling verstreek waardoor de raad zagezegd een positief advies gaf. Hij wilde dan opnieuw stemmen over het dossier, maar de griffier heeft dat terecht tegengehouden. Heeft zo’n advies dan nog enige betekenis?

In de provincie Antwerpen bleek dat er in twee van de drie dossiers essentiële stukken ontbraken, waardoor de provincieraad in eerste instantie negatief adviseerde. Uiteindelijk bezorgde de moslimexecutieve kopij van het volledige aanvraagdossier met inbegrip van de ontbrekende stukken, zoals het volgens de executieve “oorspronkelijk bij het Agentschap voor Binnenlands Bestuur te Brussel werd ingediend”. De bestendige deputatie stelde vast dat “dit aanvraagdossier wel volledig was”, en de raad gaf vervolgens toch positief advies. Hoe komt het dat de provincie niet van bij aanvang over de volledige dossiers kon beschikken? Hoe komt het dat de stukken niet door de administratie, maar wel door de executieve rechtstreeks werden bezorgd? Ik vind dat enigszins vreemd.

De stad Antwerpen gaf positief advies over de drie dossiers op haar grondgebied. Nochtans waren er ook binnen de meerderheid zeer kritische bemerkingen, die resulteerden in enkele onthoudingen en forse uitspraken, al zou het uiteindelijke positieve advies een schande zijn voor een stad als Antwerpen. Blijkbaar wogen die bemerkingen niet zwaar genoeg: twee van de drie gemeenschappen werden erkend. Welke argumenten draagt u daarvoor aan?

De vier Turkse moskeeën zijn Diyanetmoskeeën. Diyanet is een overkoepelende organisatie waarlangs de Turkse staat controle houdt op de moskeeën, ook in het buitenland, en dat gebeurt via de ambassade. De informatie die ik op internet daarover kon raadplegen, komt van het Centrum voor Islam in Europa (CIE) van professor De Ley verbonden aan de Universiteit Gent, een onverdachte bron, lijkt me. Het niet erkennen van moskeeën onder controle van de Turkse staat zou derhalve steeds leiden tot een diplomatiek incident met Turkije. Moeten we aannemen dat Diyanetmoskeeën in de toekomst om die reden zonder meer altijd zullen worden erkend? Hoe rijmt u de strenge staatscontrole vanuit Turkije met het opzet om een nationale of Europese vorm van de islam te begunstigen? Volgens mijn informatie is de werkwijze van Diyanet in strijd met een Europese vorm van de islam en met het principe van scheiding tussen kerk en staat.

Diyanet voorziet in een roulerend systeem voor haar imams die overigens Turks staatsambtenaar zijn. Dat wist ik niet, dat leerde ik ook van het CIE. Ik wist niet dat de federale overheid ambtenaren van een vreemde staat betaalt. Ze worden in de regel om de drie jaar vervangen. Hoe strookt zo'n systeem met uw wens dat imams zich inburgeren in onze samenleving? Wie hier maar drie jaar verblijft, zoals NAVO-personeel of Europese ambtenaren, is niet erg geneigd om zich in te burgeren of de taal te leren.

Uit de dossiers blijkt geenszins dat de imams het Nederlands machtig zouden zijn. Dat ze de nodige inspanningen leverden, leveren of zullen leveren, is nergens aangetoond. Hoe kunnen we dan verwachten dat ze bijvoorbeeld hun preek in het Nederlands houden? Hebt u onderzoek naar de taalvaardigheid laten doen, naast de simpele verklaring op eer? Hebt u, of zult u laten onderzoeken of zij de taalwetgeving respecteren?

In sommige dossiers kunnen we ons vragen stellen over de betrouwbaarheid van de cijfers van het aantal gelovigen dat de diensten bijwoont. Dat is onder meer het geval in Diest en zeker in Ledeberg waar de cijfers in de fiche van de executieve danig verschillen met die in het brandweerverslag. De executieve moet zo'n fiche opmaken voor de administratie. In Ledeberg is dat verschil vrij groot. Volgens de fiche zijn er 1500 gelovigen, het brandweeronderzoek vermeldt dat er op vrijdag maximum 120 aanwezigen zijn. Hoe hebt u de cijfers over het aantal gelovigen op hun waarde gecontroleerd?

De lijst van extremistische en terroristische verenigingen van de federale politie vermeldde in 2005 – nog niet zo lang geleden, me dunkt – de Nur-Ul-Haram moskee en de Antwerp Islamic Association (AIA) als trefplaatsen van moslimfundamentalisten. Voormalige bestuurders bezondigden zich aan witwaspraktijken. Zelfs een gematigde journalist, zeker geen vriend van mijn partij, als

Lex Molenaer stelde begin december 2007 dat er: "(...) best wel reden is tot ongerustheid over sommige Antwerpse moskeeën". Hij noemde daarbij de AIA als enige voorbeeld. Welke argumenten hebt u om deze moskee toch te erkennen?

Twee moskeeën, één in Hasselt en één in Antwerpen, werden niet erkend. Klopt het dat dit het gevolg is van het voorbehoud van de staatsveiligheid ten aanzien van de betrokken moskeeën? Ik heb dat enkel op de website van de VRT vernomen. Zo ja, vormen zij dan een veiligheidsrisico, en welke gevolgen heeft dat? Was het verdict van de staatsveiligheid de enige reden tot het niet erkennen?

Als blijkt dat erkende moskeeën niet langer aan een of meerdere voorwaarden voldoen, kan de erkenning worden ingetrokken. Wordt de werking van de lokale gemeenschappen daartoe regelmatig gevolgd of geëvalueerd?

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mijnheer de voorzitter, dames en heren, mijnheer Van Dijck, om te beginnen: we zijn niet over één nacht ijs gegaan. We hebben de regels heel strikt gevolgd. U gaat daar licht overheen, maar de adviezen van de lokale besturen – gemeenten, steden en provincies – zijn absoluut relevant. Deze besturen kennen de lokale werking het best. Als er problemen geweest zouden zijn, zouden zij dat hebben gesignaleerd.

Verder zijn de administratie en mijn kabinet ter plaatse geweest. Dat is een manier om de polslag te voelen en om tekst en uitleg te krijgen.

Daarenboven hebben we het advies van de staatsveiligheid. Uiteraard is dat een leidraad voor mij. Ik erken maar moskeeën in de mate dat ik een gunstig advies krijg van de staatsveiligheid. Ieder zijn verantwoordelijkheid, als er problemen zijn moet de staatsveiligheid de politie of het parket erbij halen.

Van de acht ingediende dossiers heb ik er zes erkend. Voor de andere twee loopt de procedure nog omdat ik nog geen gunstig advies heb van de staatsveiligheid. Zolang ik dat niet heb, ga ik niet over tot erkenning. Dit illustreert eens te meer dat ik absoluut niet bang ben om mijn verantwoordelijkheid te nemen.

De dossiers worden voorgelegd door de moslimexecutieve. Ik stel die dossiers niet samen of maak geen keuzes over de moskeeën. De executieve is het representatieve orgaan voor de moslims, zoals de bisschoppen dat zijn voor de katholieken en de synode voor de protestanten. Iedere godsdienst heeft zijn representatieve orgaan.

Trouwens, op 22 december heb ik tevens negen protestantse lokale geloofsgemeenschappen erkend. Dat is één derde meer. Daar stelt u geen enkele vraag over. Het is uw recht om de zes erkenningen van islamitische geloofsgemeenschappen in vraag te stellen. Ik heb daar geen moeite mee – ik had uw vragen zelfs al vroeger verwacht.

Alvorens in te gaan op uw concrete vragen wens ik te benadrukken dat ik de elementen die u in de inleiding van uw vraag aanhaalt, volledig voor uw rekening laat en zeker niet allemaal kan onderschrijven. Ik weet dat uw partij, zoals u zelf trouwens aangeeft, zich bij de bespreking van het decreet van 7 mei 2004 heeft verzet tegen het tot stand komen van dit decreet. Dat is uw democratisch recht, maar anderzijds moet u aanvaarden dat na die bespreking, de democratisch tot stand gekomen regelgeving wordt uitgevoerd. Met mijn besluiten tot erkenning van zes islamitische geloofsgemeenschappen heb ik dat gedaan.

Ik wil er trouwens op wijzen dat ik, zoals aangekondigd, slechts op geleidelijke wijze overga tot de erkenning van lokale islamitische geloofsgemeenschappen. Uw partijgenoot, de heer Verreycken, heeft in een grootse mailcampagne verkondigd dat ik maar liefst tweehonderd moskeeën zou erkennen. Het zijn er zes geworden. Het is mijn ambitie, ik ga dat niet verhelen, om tot een dertigtal erkenningen te komen, gespreid over enkele jaren. Ik geloof dat we daarmee tot een representatieve vertegenwoordiging van de islam in onze samenleving kunnen komen. U en uw partij hebben Vlaanderen altijd proberen wijs te maken dat het er tweehonderd zouden worden. Die geleidelijkheid van de erkenning is onder meer ook belangrijk om de nodige ondersteuning en opvolging te kunnen organiseren. We moeten dat budgettair binnen de perken houden. Ik zou niet willen dat besturen in de problemen komen door de erkenning van lokale islamgeloofsgemeenschappen.

Ik betwist overigens formeel uw bewering dat de erkenning en de financiering van de lokale islamitische gemeenschappen zou bijdragen tot de uitbouw van een aparte islamitische zuil in onze maatschappij, waardoor de segregatie in onze samenleving en de islamisering ervan in de hand gewerkt zullen worden. Die bewering is op geen enkel objectief gegeven gesteund. Ik ben er integendeel van overtuigd dat de erkenning en de ermee samenhangende bevordering van de relaties tussen de geloofsgemeenschap en de gemeente en provincie, zullen bijdragen tot een betere onderlinge verstandhouding en integratie in de samenleving. Ik vind dit een verstandige beslissing.

De moskeeën niet erkennen en daarmee doen alsof ze niet bestaan, dat is uzelf iets voorspiegelen. Er zijn in Vlaanderen zo'n 170.000 moslims. De islam is samen met de protestantse de enige groeiende godsdienst. Het zijn allebei migratiegodsdiensten. Net door de betrek-

kingen te normaliseren en over te gaan tot erkenning onder strikte voorwaarden kunnen we tot afspraken komen. Zo kunnen we eventuele uitwassen bekampen en weten we wat er aan de hand is. Door te doen alsof ze niet bestaan, geven we vrij baan aan mogelijke uitwassen. Dat hebben we liever niet, de moslims in de eerste plaats, want zij betalen daar het eerst voor, namelijk in de beeldvorming over moslims.

Op uw bewering dat vier van de zes erkende moskeeën onder controle zouden staan van de Turkse staat en dat er bij de in Antwerpen erkende Pakistaanse moskee twijfels zouden bestaan over de financieringsbronnen en de mogelijke betrokkenheid bij verdachte islamitische netwerken, wil ik om dezelfde reden niet ingaan. Ik wil er in dat verband enkel op wijzen dat, conform de regelgeving, over elk van de erkenningsaanvragen ook het advies van de staatsveiligheid werd ingewonnen. Dat advies is bindend.

Ik betwist tot slot ook uw gratuite stelling dat de adviezen die de gemeenten en provincies hebben gegeven, gekenmerkt zijn door "desinteresse, gebrek aan dossierkennis, onwil, politieke correctheid" en zo meer. Ik vind het kras dat u de lokale besturen zo bestempelt. In tegenstelling tot u heb ik vertrouwen in en respect voor het oordeel van de lokale besturen, die overigens zelf belang hebben bij een onderbouwde adviesverstrekking. Ik denk niet dat ze daar licht over gaan.

Ik beantwoord nu uw concrete vragen. De beoordeling van de ingediende dossiers gebeurde niet alleen op basis van ingediende stukken. Zoals bepaald in de regelgeving werden ook de nodige adviezen ingewonnen. Dit gebeurde bij de provinciale overheden die, zoals u weet, zullen bijdragen in de eventuele tekorten van de erkende lokale islamitische geloofsgemeenschappen, zoals de gemeenten dat doen voor onder andere de katholieke gemeenschappen. Wie in een lokaal bestuur zit, weet dat: het is niet 'u vraagt, wij draaien'.

Ook met de katholieke parochies wordt er rond de tafel gezeten. Men gaat samen na wat er financieel haalbaar is. In functie van de budgettaire mogelijkheden van het openbaar bestuur worden afspraken gemaakt over investeringen en eventuele kosten. Dat moet de provincie ook doen met de lokale islamitische geloofsgemeenschap. Vandaag vallen bijvoorbeeld ook de kathedralen onder de verantwoordelijkheid van de provincie. Daar wordt over overlegd met de bisschop. Het is niet zo dat hij zomaar een nieuw dak kan eisen voor zijn kathedraal, daar worden afspraken over gemaakt. De budgetten van de openbare besturen mogen niet worden gedestabiliseerd. Iedereen kent dat vanuit zijn eigen lokale ervaringen: je gaat telkens met de pastoor, de deken en de verantwoordelijken van de kerkfabriek samen zitten om te bekijken wat haalbaar en betaalbaar is. Dat is hier hetzelfde geval.

Verder werd het advies ingewonnen van de gemeentebesturen van de gebiedsomschrijving van de moskeeën. Deze besturen zijn het best geplaatst om de werking en de integratie van de desbetreffende moskeeën binnen de lokale gemeenschap te beoordelen. Ik ben ervan overtuigd dat zij hun advies met de nodige ernst hebben uitgebracht. Zij hebben overigens niet negatief geadviseerd.

Tot slot hebben medewerkers van mijn kabinet en van de administratie de moskeeën die om erkenning verzochten, persoonlijk bezocht en een uitgebreid gesprek gehad met de verantwoordelijken van deze moskeeën. Hierbij werd veel aandacht besteed aan de manier waarop de moskeegemeenschappen zich hebben geïntegreerd binnen de lokale gemeenschappen waarin zij leven. Dit heeft bijgevolg te maken met de maatschappelijke relevantie.

In het erkenningsdossier wordt informatie verstrekt over de financiële toestand in het verleden en een raming voor de toekomst, na de erkenning van de geloofsgemeenschap. Een van de gevolgen van de erkenning is het recht op een toelage ten belope van het exploitatie tekort. Net als bij de andere godsdiensten gebeurt dat in samenspraak met het eventuele bijpassende openbaar bestuur.

In het verleden moesten alle uitgaven gedekt worden met eigen middelen. Uit de ingediende dossiers blijkt dat daarvoor ernstige inspanningen geleverd werden door de gelovigen, in de vorm van schenkingen. Ook in de toekomst zal daar wellicht nog sprake van zijn, maar daarnaast zijn ook overheidsmiddelen mogelijk. Het beheer moet gebeuren in volle transparantie, in overeenstemming met de regelgeving.

Ook vandaag is er nog altijd sprake van schenkingen en legaten, collega's, ook bij de katholieken. Ik heb zelf ooit als afgevaardigde van de gemeente in een kerkfabriek gezeteld. Vandaag doen mensen nog altijd schenkingen aan een kerkfabriek. Met die schenkingen gebeuren dan zogenaamde 'gestichte jaargetijden'. Men koopt kasbons, en met de renteopbrengst wordt de jaarlijkse mis voor de overledene betaald. Schenkingen en legaten komen in alle godsdiensten voor, maar dat moet telkens correct geadmistriseerd worden en in de boekhouding opgenomen worden. Als er schenkingen gebeuren aan een erkend bestuur, moeten die ook in de boekhouding verschijnen. Dezelfde regeling geldt trouwens voor de geloofsgemeenschappen van de andere erkende erediensten.

In het kader van het decreet van 7 mei 2004 betreffende de materiële organisatie en werking van de erkende erediensten moeten alle erkende besturen een meerjarplan opstellen, waarin de afspraken vervat zitten tussen het eredienstbestuur en het bestuur dat de eventuele tekorten bijpast. In het kader van het overleg rond deze afspraken kunnen bijvoorbeeld de evoluties van de schenkingen worden besproken.

De financiële controle op de besturen is tweeledig. Enerzijds hebben de deputatie en de provinciegouverneur schorsingstoezicht op basis van de notulen van het bestuur. Anderzijds worden de jaarrekeningen goedgekeurd door de provinciegouverneur, na advies van de provincieraad. Een van de elementen van dat toezicht is ook een controle op de vraag of het bestuur zich aan zijn opdracht houdt, namelijk de materiële organisatie van de eredienst. Via de erkenning van geloofsgemeenschappen worden openbare besturen van de eredienst opgericht die instaan voor de materiële werking van de eredienst.

Daarnaast, en financieel los daarvan, zijn er natuurlijk privaatrechtelijke verenigingen, die andere activiteiten kunnen organiseren. Dat is het geval voor alle geloofsgemeenschappen, of het nu gaat om islamitische geloofsgemeenschappen of bijvoorbeeld om katholieke parochies. Iedereen kent de vzw's Parochiale Werken, die vaak ook nog de inrichtende macht zijn van bijvoorbeeld de plaatselijke school. Als gemeentebestuur betalen wij niet die school, maar wel de werking van de godsdienst in die parochie. In dit geval werkt dat op dezelfde manier.

Het onderscheid tussen de werking van het openbare bestuur van de eredienst en de werking van de geloofsgemeenschap kan natuurlijk steeds aanleiding geven tot discussies. In het eredienstendecreet wordt het meerjarplan en het overleg daarover als middel vooropgesteld om over dergelijke discussies duidelijke en transparante afspraken te maken.

Ik kom nu tot het dossier van de moskee in Desselgem. In het advies van de provincieraad van West-Vlaanderen lees ik niet, zoals u klaarblijkelijk wel doet, dat de raad een negatief advies zou hebben gegeven omdat getwijfeld werd aan de maatschappelijke relevantie van de te erkennen moskee. De provincieraad stelt enkel dat "vanuit het criterium 'maatschappelijke relevantie' de islamitische gemeenschap in West-Vlaanderen deze erkenning niet prioritair vindt".

Dit is uiteraard iets helemaal anders dan stellen dat de provincieraad zelf de erkenning negatief adviseerde omdat de te erkennen moskee niet maatschappelijk relevant zou zijn, zoals u beweert. U verdraait duidelijk de bewoordingen van het advies van de provincieraad.

Bovendien is uit het bezoek van de medewerkers van mijn kabinet en van de administratie gebleken dat de Assounahmoskee in Desselgem wel degelijk als maatschappelijk relevant kan worden beschouwd. Dit dossier is overigens voorgesteld door de moslimexecutive, wij maken die selectie niet. Tijdens het bezoek bleek onder meer dat de moskee, die nu nog in volle opbouw is, er nu reeds voor zorgt dat de preken vertaald worden in het Nederlands en dat er intens samenwerkt wordt met het provinciaal integratiecentrum

West-Vlaanderen, met als doel Nederlandse lessen aan vrouwen te geven. Bovendien zal de moskee, als de gebouwen volledig zijn afgewerkt, ook lessen organiseren voor moslimkinderen met Nederlandse taalachterstand en zal zij voorzien in naschoolse kinderopvang.

Dan komen we bij het advies van de provincieraad van Oost-Vlaanderen. U stelt dat de provincieraad de termijn voor het verstrekken van zijn advies liet verstrijken. In de toepasselijke regelgeving is inderdaad vermeld dat, als een orgaan om advies gevraagd wordt en dat advies niet binnen de vooropgestelde termijn gegeven wordt, het advies als gunstig wordt beschouwd. Die vooropgestelde termijn bedraagt vier maanden, dat is een lange periode. Men kan dus niet zeggen dat er onvoldoende tijd is. Ten gronde lijkt er mij dus geen probleem: als er geen tijdig advies is, wordt het advies geacht gunstig te zijn. De andere raden hebben dat binnen die tijdspanne gedaan. Dat is met andere woorden een verantwoordelijkheid die de raad zelf moet dragen.

In de dossiers met betrekking tot de erkenningsaanvragen van de Antwerpse moskeeën is er inderdaad een materiële fout gebeurd. Bij de administratie kwamen volledige en correct ingediende dossiers binnen. Blijkbaar werd bij het kopiëren van deze dossiers in een aantal documenten een materiële vergissing begaan. Een aantal recto verso opgestelde stukken in de dossiers werden alleen recto gekopieerd, waardoor een aantal bladzijden in de documenten die aan de provincie werden doorgestuurd, ontbraken en de stukken dus in eerste instantie onvolledig waren.

Om tijd te sparen werd met de moslimexecutieve afgesproken dat zij zelf een kopie van de initieel ingediende dossiers zou bezorgen aan de diensten van de provincie. Dit alles heeft geen enkele invloed gehad op de verder correcte afhandeling van de dossiers. De provincieraad heeft zijn advies kunnen uitbrengen met volledige kennis van zaken en na inzage van alle noodzakelijke documenten.

Het gaat dus om een materiële fout, en dat kan nu eenmaal gebeuren, zeker met documenten die recto verso bedrukt zijn. Iedereen erkent dat het om een materiële fout gaat, er moet dus geen kwaad opzet of een of ander verborgen doel achter gezocht worden.

De stad Antwerpen gaf een positief advies over drie dossiers. Het feit dat binnen de gemeenteraad van Antwerpen een aantal opmerkingen werden geformuleerd over de erkenningsaanvragen, lijkt mij eigen aan een democratische besluitvorming. Ik stel vast dat de gemeenteraad van Antwerpen met een democratische meerderheid een gunstig advies heeft uitgebracht. De redenen waarom ik de Antwerpse moskeeën erkend heb, zijn terug te vinden in mijn erkenningsbesluit. Uit de correct en volledig ingediende dossiers, de uitgebrachte

adviezen en uit de bezoeken ter plaatse van de medewerkers van mijn kabinet en administratie is gebleken dat de erkenningsaanvragen aan de vereiste voorwaarden voldeden.

Ik kom nu tot het heikele punt van de Turkse moskeeën. Ik heb tot op heden geen enkele tussenkomst van de Turkse staat in verband met de erkenningsaanvragen ervaren. Ik kan u verzekeren dat de Vlaamse Regering bij de beoordeling van de dossiers autonoom haar verantwoordelijkheid neemt, na het inwinnen van de vereiste adviezen en op basis van het onderzoek. De Vlaamse regelgeving is daarbij onze leidraad.

Uw vraag of in de toekomst alle Diyanetmoskeeën altijd erkend zullen worden, begrijp ik niet. Ook als we in de toekomst aanvragen ontvangen met betrekking tot Diyanetmoskeeën zal het onderzoek op een objectieve en correcte manier gebeuren. Diyanet heeft geen monopolie en krijgt zeker geen voorsprong. De dossiers worden op dezelfde manier behandeld als alle andere dossiers.

Hoe zit het nu met de aanstelling van de Diyanet-imams? Zoals bepaald in de regelgeving, is het zeer belangrijk dat bedienaars van erediensten zich inburgeren. Inburgeraars die tewerkgesteld zijn in een door de Vlaamse overheid erkend en gesubsidieerd gebedshuis, worden daarom in die hoedanigheid verplicht een inburgeringstraject te volgen. Bij andere bedienaars van erkende erediensten hangt hun recht op en hun plicht tot inburgering af van nationaliteit, verblijfsstatuut en leeftijd, zoals dat bij alle inburgeraars het geval is. Turkse imams die via Diyanet aangesteld zijn, zijn arbeidsmigranten. Zij hebben een voorlopig verblijf dat definitief kan worden. Daarmee zijn zij vrijgesteld van de plicht tot inburgering.

Die vrijstelling geldt echter niet als ze tewerkgesteld zijn in een door de Vlaamse overheid erkende en gesubsidieerde moskee. Dat is bijvoorbeeld het geval bij de imams in de vier erkende Turkse moskeeën. Bij de vervanging van de imam zal ook zijn opvolger een inburgeringstraject moeten volgen. Dat is inherent aan de erkenning en de subsidiëring. Mijn administratie zal met de FOD Justitie afspraken maken over het informeren van de bij de erkende moskeeën nieuw aangestelde imams.

Ik kan daar nog aan toevoegen dat uit contacten met de vertegenwoordigers van de moslimexecutieve is gebleken dat het op dit ogenblik inderdaad nog bestaande systeem van roterende imams niet meer zal worden toegepast op de moskeeën die erkend zijn. De aan die moskee verbonden imam zal, na het te volgen inburgeringstraject en het leren van de Nederlandse taal, verbonden blijven aan de erkende moskee, zoals dat het geval is bij bijvoorbeeld katholieke priesters.

De imams die door de federale overheid aan het hoofd van een erkende moskee zullen worden benoemd, zullen een inburgeringstraject moeten volgen en Nederlands moeten leren. Het spreekt vanzelf dat hier toezicht op zal worden uitgeoefend.

Overigens vergist u zich als u meent dat de imam ook bij het houden van de gebedsdiensten het Nederlands zou moeten gebruiken. Bij de beleving van de godsdienst telt het grondwettelijke beginsel van de vrijheid van taal. Vlaanderen kan en zal niet eisen dat ook hier Nederlands gesproken wordt. Het is echter wel duidelijk dat dit de toekomst is voor moslims. Jonge moslims, maar ook andere vertegenwoordigers van de islam, stellen dat het Nederlands ook voor hen een bindmiddel is. Jonge islamieten kennen immers geen klassiek Arabisch meer. Als zij wat er verkondigd wordt in de gebedshuizen nog willen begrijpen, kan dat het best in het Nederlands gebeuren.

Het gebruik van de Nederlandse taal is enkel verplicht als bestuurstaal, dus onder meer bij de vergaderingen en het opstellen van de notulen van de kerkraden en in de contacten met de andere overheden. De scheiding tussen kerk en staat blijft dus ook hier overeind. Via administratief toezicht zal erop worden toegezien dat die verplichting ook wordt nageleefd.

Bij het beoordelen van de cijfers van het aantal gelovigen kan ik moeilijk anders dan vertrouwen op de gegevens die mij werden verstrekt door de executieve. Ik heb geen aanwijzing dat de cijfers niet correct zouden zijn. Ik heb trouwens uit verschillende rechtstreekse en persoonlijke contacten die ik had met de Vlaamse vertegenwoordigers van de moslimexecutieve, deze mensen ervaren als gedegen en correct. Ik heb dan ook geen enkele reden om aan te nemen dat de gegevens die zij mij hebben verstrekt, niet correct zouden zijn. Ik heb dat evenmin kunnen afleiden uit de adviezen die mij verstrekt werden.

Het opgeven van het aantal gelovigen is overigens steeds benaderend. Dat is ook het geval in bijvoorbeeld een katholieke parochie. De capaciteit van een gebedsruimte is geen betrouwbare aanwijzing voor het concrete aantal gelovigen. In sommige parochies waren er vroeger op zondag vijf tot zes missen, die allemaal vol zaten met telkens andere mensen. De capaciteit van het gebedshuis komt dus niet overeen met het aantal gelovigen, dat is heel gemakkelijk aan te tonen.

Mocht in de toekomst blijken dat mij bewust verkeerde informatie werd bezorgd, wat ik niet verwacht, dan zal ik de nodige maatregelen nemen. De regelgeving voorziet in de mogelijkheid om erkenningen in te trekken. Natuurlijk is dat een extreme maatregel die enkel op basis van zeer ernstige motieven zal worden genomen. Ik maak het mezelf wat dat betreft ook niet gemakkelijk, want ik heb twee moskeeën voorlopig niet erkend.

Mijnheer Van Dijck, u stelt dat twee erkende moskeeën in Antwerpen trefplaatsen zouden zijn geweest van extremisten. Zoals met alle dossiers is gebeurd, is ook voor de Antwerpse moskeeën de erkenning pas gebeurd na een grondig onderzoek van de ingediende dossiers, na ontvangst van de nodige adviezen en na plaatsbezoeken van kabinetsmedewerkers en ambtenaren van de administratie.

Bovendien is telkens een advies van de staatsveiligheid gevraagd. Op geen enkel moment is er in dat advies gewag van gemaakt dat de twee door u genoemde moskeeën trefplaatsen zouden zijn voor moslimfundamentalisten. Het lijkt mij dat de staatsveiligheid mij hier zeker op attent zou hebben gemaakt indien dat het geval zou zijn geweest. Dat is in elk geval de verantwoordelijkheid van de staatsveiligheid.

De reden waarom twee van de acht moskeeën waarvoor een aanvraag tot erkenning was ingediend, niet werden erkend, is dat er enkel met betrekking tot de zes erkende moskeeën een gunstig advies door de staatsveiligheid werd uitgebracht. Het ontbreken van een gunstig advies voor de overige twee was voor mij voldoende reden om de erkenning niet te verlenen. Ik heb met andere woorden ook geen negatief advies gekregen, de procedure is nog open. In tegenstelling tot wat u suggereert, ben ik dus ook op dat punt zorgvuldig te werk gegaan.

Voor het overige waren ook die ingediende dossiers technisch in orde. Wel hebben wij bij hen geen plaatsbezoek gehouden, daar ik toch niet tot een erkenning zou overgaan zonder positief advies van de staatsveiligheid. Mocht dit advies in de toekomst toch nog binnenkomen, dan zal ik de dossiers van deze twee moskeeën opnieuw beoordelen, ook na een bezoek ter plaatse bij de moskeeën in kwestie.

Zoals ik al stelde, biedt de regelgeving inderdaad de mogelijkheid om een erkenning opnieuw in te trekken. Dat zal uiteraard enkel gebeuren in geval van ernstige feiten en met toepassing van de daartoe vastgestelde procedure. Zoals dat ook geldt voor de andere geloofsgemeenschappen, zal via administratief toezicht worden nagegaan of de werking van de moskeegemeenschappen correct en volgens de wet gebeurt.

Ik wil tot slot nog eens benadrukken dat wij niet over één nacht ijs zijn gegaan. Wij hebben ons tot alle betrokken instanties gewend die relevant advies kunnen geven. Er wordt hier gezegd dat de steden en de provincies daar lichter overheen gaan omdat ze politiek correct willen zijn, maar ik kan mij niet voorstellen dat een stad of een provincie die verantwoordelijkheid op zich zou nemen. Mocht iemand andere aanwijzingen hebben, dan draagt die een zware verantwoordelijkheid.

Wij hebben volledig conform de geest én de letter van het decreet van mei 2004 gehandeld. Als er nog verdere vragen of bedenkingen komen, ga ik die niet uit de weg.

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Wim Van Dijck: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw uitgebreide antwoord op mijn uitgebreide vragenlijst.

Ik wil nog even terugkomen op een aantal zaken. U hebt zeer duidelijk geantwoord op mijn vraag omtrent de schenkingen: er zal overleg zijn, het is niet gratis en er moet transparantie zijn. Ik had mijn vraag echter vooral gesteld omdat de schenkingen niet meer terug te vinden waren in de financiële planning. Als er toch nog schenkingen te verwachten zijn, waarom worden die dan niet opgenomen in de meerjarenplanning?

Bij bijvoorbeeld de katholieke godsdienst bestaan er inderdaad nog een aantal vzw's die andere activiteiten organiseren. U haalde zelf het voorbeeld van het onderwijs aan. Dat was echter niet duidelijk in de erkenningsdossiers, en daar gingen ook de vragen in de provincieraad over. Het lijkt immers alsof de vzw die de subsidies ontvangt, ook de nevenactiviteiten organiseert, en dat het dus niet gaat om aparte vzw's. Dat was niet duidelijk, want de nevenactiviteiten stonden gestipuleerd in het stukje 'maatschappelijke relevantie'.

Deze geloofsgemeenschappen zijn dikwijls in een vzw georganiseerd.

Minister Marino Keulen: Ik heb er geen belang bij om dat voor hen anders te organiseren dan voor de anderen. Dat zou trouwens discriminatie zijn in de omgekeerde richting. Iedereen moet zijn verantwoordelijkheid opnemen. Hier praten we over de werking van de eredienst en niet over de vzw die de gepensioneerden geregeld bijeenbrengt of de vzw van het katholiek onderwijs.

De heer Wim Van Dijck: Het gaat in veel gevallen om dezelfde organisatie. De vraag in de provincie was dan op welk punt de twee zaken werden gescheiden. Men kan een eredienst organiseren en daarnaast nog taallessen, naailessen of wat dan ook geven.

Minister Marino Keulen: Dat vind ik zelf ook een belangrijk punt. Ik verwijs naar punt 3, de financiële controle: "Via de erkenning van de geloofsgemeenschappen worden openbare besturen van de eredienst opgericht die instaan voor de materiële werking van de eredienst." Dat zijn openbare besturen zoals de kerkfabriek, dat zijn geen vzw's meer. De analogie moet altijd worden doorgetrokken.

De heer Wim Van Dijck: Ik vertaal alleen maar de opmerkingen die in de provincieraad ook zijn gemaakt.

De Bestendige Deputatie antwoordde dan telkens dat slechts de eredienstfunctie werd betoelaagd. Mijn vraag is of het niet te veel door elkaar loopt.

Wat de provincie Oost-Vlaanderen betreft, zegt de minister terecht dat we vier maanden de tijd hebben gehad. Dat is net mijn punt. Men heeft er blijkbaar de tijd voor genomen. Als ik zeg dat het op sommige plaatsen niet ernstig is verlopen, is de provincieraad van Oost-Vlaanderen daar een toonbeeld van. Misschien was er politieke onenigheid, ik weet het niet. Op het laatste moment beginnen knoeien, het punt op de zitting nog proberen in te trekken, vervolgens constateren dat de termijn al voorbij is, dat is niet ernstig.

Minister Marino Keulen: Dan moet u op dat niveau interpellieren.

De heer Wim Van Dijck: Dat is ook gebeurd. Dan komt het hele dossier op uw bureau terecht en vraag ik u hoe u een dergelijk advies nog ernstig kunt nemen. U weet toch op welke manier het tot stand is gekomen.

Minister Marino Keulen: Er zijn nog altijd de adviezen van de lokale besturen. Zij staan het dichtst bij de plek waar de moskee zich situeert. Voorts zijn er nog de adviezen van de staatsveiligheid. Dat is een vrij klassieke procedure bij de overheid. Als een dossier op een bepaald niveau stilligt, wordt dat positief geïnterpreteerd. U hebt daar een punt, maar er zijn nog de andere adviezen van de lokale besturen en de staatsveiligheid.

Vier maanden is geen geringe termijn. Als ik u nu een opdracht zou geven, betekent dit dat ze begin mei moet geklaard zijn.

De heer Wim Van Dijck: Dat weet ik ook wel. Dat toont aan dat een en ander niet ernstig is verlopen. De materie is nochtans belangrijk. Als men zoiets vier maanden laat liggen, waar is dan het serieus van het desbetreffende bestuur?

Ik geloof wel dat er geen enkele tussenkomst van de Turkse staat is geweest, maar ik blijf bij mijn punt. Al bestaat er zoiets als de gemeentelijke autonomie, in bepaalde gevallen zou u toch kunnen beslissen om deze of gene moskee niet te erkennen. Ik vrees echter dat er dan een vlieg aan de lamp zal zitten aangezien de moskeeën wel degelijk vanuit de Turkse staat worden bestuurd. Mijn punt gaat niet over eventuele procedurele moeilijkheden die dan in het verschiep liggen, maar over de graad van inburgering van een organisatie die vanuit de Turkse staat wordt georganiseerd.

Minister Marino Keulen: Ook daar gelden de voorwaarden zoals voor de anderen, niet strenger maar ook niet soepeler. De Vlaamse regelgeving is hier de leidraad. Er wordt hiervoor geen vluchtroute georganiseerd.

De heer Wim Van Dijk: Ik hoop het, maar ik maak toch voorbehoud. U stelt dat het roulatiesysteem wel bestaat, maar dat het niet meer wordt toegepast op moskeën die al erkend zijn. Dat hoop ik van ganser harte.

Minister Marino Keulen: Dat is een verklaring van de mensen van de moslimexecutieve. Ik moei me niet met de pastoors. Als dat gebeurt, moet dat conform verlopen met onze wetgeving. Als er een inburgeringsplicht bestaat, moet ze ook worden gerespecteerd. Guido Decoster, leidend ambtenaar van het agentschap voor Binnenlands Bestuur, bevestigt me dat de betrokkene een soort vaste standplaats zou krijgen.

De heer Wim Van Dijk: Wie ben ik om aan de moslim-executieve te twijfelen? Eind april gaat de imam weg en zal hij worden vervangen. Daar geldt het roulatiesysteem nog. Ik denk dat het ergens anders ook nog bestaat. Het dossier bevat een einddatum voor de functie van imam.

U zegt dat ze de inburgeringscursussen verplicht moeten volgen en dat daar toezicht wordt op gehouden. Op drie jaar tijd is het niet evident om taallessen en zo meer te volgen.

Minister Marino Keulen: In 2004 zijn we van nul begonnen. In 2006 hadden we 7000 inburgeraars, in 2007 13.000 en in 2009 zullen we er 24.000 hebben. Voor hen geldt dat, net zoals voor de anderen.

De heer Wim Van Dijk: Het zijn ook verantwoordelijke functies.

Minister Marino Keulen: Daarom ook moet het. Imams vormen aanspreekpunten, ook voor maatschappelijke kwesties. Het zijn wel tijdelijke krachten en ze zouden kunnen worden vrijgesteld van de inburgeringsplicht, maar we maken voor de bedienaars van de lokale geloofsgemeenschappen net geen uitzondering. Al zijn het een soort van arbeidsmigranten, toch moeten ze inburgeren precies omdat het zo belangrijk is.

De heer Wim Van Dijk: Dat is een goed punt. Het zijn inderdaad verantwoordelijke functies. Het is niet evident om niet alleen maar de taal te leren, maar ook nog de maatschappelijke instellingen te leren kennen.

Wat de Antwerpse moskee betreft, zegt u ons dat de staatsveiligheid een positief advies heeft verleend. Ik twijfel daar niet aan, maar die is dan toch vrij snel van mening veranderd. De wegen van de staatsveiligheid zullen wel ondoorgrondelijk zijn.

Minister Marino Keulen: Het ging om drie positieve adviezen, van de stad, de provincie en de staatsveiligheid.

De heer Wim Van Dijk: Het gaat me vooral om de staatsveiligheid. Als dezelfde organisatie in 2005 nog op een lijst van terroristische en extremistische groeperin-

gen in Antwerpen staat, dan kunnen daar toch vragen bij worden gesteld. Ik ben niet de enige die daar vragen over stelt, een en ander wordt ook in de publieke opinie, in de krant bijvoorbeeld, naar voren gebracht.

De vraag is dan of het de taak van de minister is om zich achter het advies van de staatsveiligheid te verschuilen. Of moet hij daaroverheen kijken? En kan hij ondanks een eventueel positief advies, rekening houden met bijvoorbeeld de publieke opinie die een gegronde ongerustheid tentoonspreidt en de moskee dan niet erkennen? Ik heb de indruk dat vanaf het moment dat de staatsveiligheid een positief advies verleent, de minister automatisch de moskee erkent.

Minister Marino Keulen: Als de stad, het provinciebestuur en de staatsveiligheid een positief advies verlenen, wie ben ik dan om dat niet te volgen? Ik ben God de Vader niet, en heb evenmin de ambitie om het te zijn.

De heer Wim Van Dijk: En toch stel ik de vraag.

Minister Marino Keulen: Dat is het verhaal van de redelijkheid en de onredelijkheid.

De heer Wim Van Dijk: Dat is niet onredelijk. Als een organisatie in april 2005 nog op die lijst voorkomt, stel ik me daar ernstige vragen bij.

Minister Marino Keulen: Ze gaan er toch niet licht overheen.

De heer Wim Van Dijk: Het is toch logisch om daar gegronde vragen bij te stellen.

Het meest heikele punt blijft het gebruik van de Nederlandse taal binnen de betrokken gemeenschappen. Ik weet dat het ontwerp van besluit iets stringenter was geformuleerd.

De Vlaamse Regering heeft het omwille van adviezen van de Raad van State en zo meer niet helemaal hardgemaakt. Ik blijf erop hameren: de liturgie is de liturgie, daarover kan men geen eisen stellen. Dat was mijn punt ook niet.

De minister stelde dat de preken en dies meer in het Nederlands zouden moeten worden gehouden. Ik stel daar grote vragen bij. Bij wijze van hoorzitting had ik hier graag eens alle imams samen gezien en hen over hun kennis van het Nederlands ondervraagd. Ik denk dat we grote ogen zouden opzetten.

De minister heeft het verder over de protestantse gemeenschap waarmee geen problemen zijn. Volgens mij is er wel een verschil: het protestantisme is een Europees gegeven, de islam is dat niet. Alleen bij de islam zien we antiwesterse tendensen opduiken en zelfs

antiwesters activisme. Wat meer oplettendheid ten aanzien van de islam zou hier zeker op zijn plaats zijn. De erkenning en subsidiëring van de islam dragen meer bij tot segregatie dan het omgekeerde.

Voorts kondig ik nog een motie aan.

Minister Marino Keulen: Wat het Nederlands betreft, is mijn standpunt dat, wil men de jonge moslims hier een toekomst bieden, de imams best Nederlands leren, vooral omdat men hier vaak ook niet vertrouwd is met het klassieke Arabisch.

Wat het protestantisme versus de islam betreft, geeft dat aan door welke bril u naar de samenleving kijkt, mijnheer Van Dijck. Ook het protestantisme is een typische migratiegodsdienst geworden, net als de islam, en heeft roots in Afrika en Amerika. De klassieke protestantse parochies waarnaar u verwijst, zijn al lang erkend en hebben sinds de onafhankelijkheid van België hun plaats, al was het maar omdat onze eerste koning, Leopold I, tot op zijn sterfbed een lutheraan is gebleven. Hij weigerde om zich tot het katholicisme te bekeren.

De erkenning is niet alleen een manier om tot integratie te komen, maar ook om kennis te krijgen van wat in de gemeenschap aan de hand is en om de betrekkingen tussen de overheid aan de ene kant en de islam aan de andere kant te normaliseren. Door formele contacten te onderhouden kunnen uitwassen gemakkelijker worden gedetecteerd en bestreden. Zo kunnen ook veel gemakkelijker plichten en voorwaarden worden opgelegd. Dat is veel minder het geval als men niet erkent.

Het is bovendien zeer dubbel. In 1974 werd de islam erkend. Als enige van de zes erkende godsdiensten werden daar geen financiële gevolgen aan gegeven. Het is dus geen éénrichtingsverkeer, het is een verhaal met veel voorwaarden en criteria. De vraag is of we stappen vooruit willen zetten en de wet als leidraad nemen. We zullen er alles aan doen om dat ook in de praktijk hard te maken.

De voorzitter: De heer De Meulemeester heeft het woord.

De heer Marnic De Meulemeester: Namens de meerderheid kondig ik een motie aan.

Met redenen omklede moties

De voorzitter: Door de heer Van Dijck en door de heer De Meulemeester werden tot besluit van deze interpellatie met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jan Verfaillie tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de stand van zaken met betrekking tot de uitwerking van een lokaal pact tussen de Vlaamse Regering, de gemeenten en de provincies

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, op 30 november 2007 maakte de regering de krachtlijnen bekend van het af te sluiten lokaal pact met gemeenten en provincies. Zoals u weet, rezen hieromtrent onmiddellijk heel wat verwachtingen bij de lokale besturen. Dat moest gezien de niet echt rooskleurige financiële situatie van de Vlaamse gemeenten, ook niet verwonderen.

Intussen werd verdere informatie bekendgemaakt over de inhoud van in het kader van het lokaal pact door de Vlaamse Regering aangegane en gevraagde engagementen. Op de website van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) is intussen ook het verslag te lezen van het overleg dat op 19 december 2007 tussen de Vlaamse Regering, de VVSG en de Vereniging van de Vlaamse Provincies (VVP) plaatsvond.

Uit dat verslag blijkt dat de verdere discussie over dit pact nog heel boeiend belooft te worden. Er worden, niettegenstaande de algemene positieve appreciatie van de VVSG tegenover dit voorstel van de regering, heel wat vragen opgeworpen. De vele vragen doen vermoeden dat de afronding van de werkzaamheden over dit pact nog wel wat tijd in beslag kunnen nemen. We hebben van minister Van Mechelen vernomen dat de Hoge Raad voor Financiën intussen een positief advies heeft verleend over de schuldovername van de lokale besturen door de Vlaamse Regering.

Mijnheer de minister, binnen welke tijdsspanne ziet u deze onderhandelingen met de VVSG en de VVP afgerond? De begrotingen zijn allemaal goedgekeurd. Dat wordt dus iets voor de begrotingswijzigingen, dus mei of juni. Dan wensen we daarover duidelijkheid te krijgen. Hebben er intussen al verdere onderhandelingen tussen de regering en de verenigingen van gemeenten en provincies plaatsgevonden?

Wat zijn de belangrijkste knelpunten in dat geval die door beide organisaties naar voren gebracht worden, en welk standpunt heeft de regering hierover ingenomen? Welke maatregelen worden in deze onderhandelingen specifiek ten aanzien van de provincies naar voren geschoven?

Wordt ook gedacht aan een overname van de schulden van de provincies? Worden er van de provincies engagementen gevraagd inzake hun fiscaal beleid, zoals dat van de lokale besturen wordt gevraagd?

De voorzitter: De heer Vermeiren heeft het woord.

De heer Francis Vermeiren: De vorige spreker verwijst naar minister Van Mechelen. Ik had het pact graag gezien zoals de minister het in het begin had voorgesteld, zonder specifieke voorwaarden. De bedragen zijn er, de Hoge Raad van Financiën gaat akkoord. De minister was eerst van plan om zonder veel vormvereisten en zonder de gemeentelijke autonomie te schaden, 100 euro per inwoner ter beschikking te stellen. Ik vond dat de beste oplossing en het beste idee.

Nu hoor ik echter van alles. Ik neem het de heer Verfaillie niet kwalijk dat hij deze vraag om uitleg stelt, integendeel, ik ondersteun hem. Maar ik zou bij het oorspronkelijke idee van minister Van Mechelen willen blijven. Hoe voller men de kar laadt, hoe meer discussies we voeren, hoe meer vragen we stellen, hoe meer men de gemeentelijke autonomie uitholt. Er komt nog een vergadering van de VVSG. De vereniging trommelt de steden en gemeenten nu op om daar aanwezig te zijn en benadrukt dat op die vergadering gestemd zal worden. Dat mogen we niet uit het oog verliezen.

Mijn boodschap, mijnheer de minister, is: 'keep it simple'.

De voorzitter: De heer Van den Heuvel het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Volgens het fiscaal pact moeten de gemeenten aan een aantal voorwaarden voldoen. Ze moeten de huisvuilbelasting afschaffen, ze mogen geen belastingverhoging doorvoeren in 2009. Daartegenover staan niet alleen die 100 euro per inwoner, maar ook de extra 25 miljoen euro ingevolge de afschaffing van de Eliaheffing. Een andere gunst is dat de Vlaamse overheid de belasting op de onroerende voorheffing voor materiaal en outillage overneemt. De gemeenten houden hun opcentiemen. De bedrijven betalen niet langer, maar wel de Vlaamse overheid. In het budget zijn daarvoor bedragen vooropgesteld. Het is goed mogelijk dat sommige gemeenten niet het hele pakket willen. Zal een bedrijf in zo'n gemeente dan niet kunnen genieten van een vermindering van de belasting? Dat zou een aanzienlijke discriminatie inhouden voor die bedrijven. Niet de gemeente, maar de bedrijven worden bestraft. Zij kunnen dan geen beroep doen op het derdebetalersstelsel.

De voorzitter: De heer Van Dijk heeft het woord.

De heer Kris Van Dijk: Mijnheer de minister, ik ben vooral begaan met de gemeentelijke autonomie. Het is geen toeval dat hier allemaal burgemeesters aan het woord komen.

Het Gemeentefonds bepaalt de parameters: de grootte van de gemeente, eventuele centrumfunctie en inwonersaantal. Die zijn eveneens gebruikt bij de onroerende voorheffing en de personenbelasting. De gemeenten

kunnen vrij kiezen wat ze doen op het vlak van sport, jeugdwerking en cultuur. Via specifieke decreten ontvangen zij daarvoor toelagen. We moeten voorzichtig zijn met de parameters en voorwaarden. We dreigen daarmee in te grijpen in de gemeentelijke autonomie.

De 308 Vlaamse gemeenten zijn op geen enkele manier vergelijkbaar met elkaar. Er zijn kleine bij en grote. Elke gemeente heeft haar specifieke bevolking en activiteiten. De Vlaamse overheid wil de gemeenten nu financieel steunen. Ik pleit daarbij voor een lineaire maatregel. Het is zeer lucratief om voorwaarden op te stellen, maar daarmee dreigen we tot moeilijk detecteerbare situaties te komen. De gemeenten kunnen dan wel beslissen om mee te doen of niet, maar de consequenties reiken verder dan de autonomie. Ik begrijp dat de Vlaamse Regering incentives wil geven en daarbij voorwaarden wil stellen. Ik roep u op om dat zo beperkt mogelijk te houden.

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Mijnheer de voorzitter, volgens mij kent de vraagsteller het antwoord op veel van zijn vragen al lang. Ik wil zeker het antwoord op vraag twee horen. Het is niet omdat de heer Verfaillie dat antwoord via zijn connecties al kent, dat de rest van het parlement het ook kent. Mijnheer Verfaillie, u laat vraag twee vallen, maar ik niet: wij mogen ook weten wat het oordeel was van de Hoge Raad van Financiën.

Ik sluit me aan bij de heren Vermeiren en Van Dijk. Ik heb het bij de begrotingsbespreking al gezegd: hou het zo eenvoudig mogelijk. Een van de voorwaarden was of is de afschaffing van de forfaitaire huisvuilbelasting. Ik ben niet tegen of voor een forfaitaire belasting, maar laat zo'n keuze aan de gemeenten zelf over. Want weet u wat er gebeurt? Ze maken er nu een milieubelasting van. Die parameter zal in de praktijk vervallen. Ik neem aan dat u minimale voorwaarden wilt stellen bij een schuldovername. Het mag geen blanco cheque zijn, maar hou de voorwaarden zo eenvoudig mogelijk.

De gemeenten berekenen of het wel de moeite loont om in dat fiscaal pact te stappen. Ik hoor dat in mijn gemeente.

Moet de financiële steun lineair zijn? Ik vind van wel. Ik heb dat van bij het begin gezegd. Het gaat immers om een eenmalige maatregel. Alle andere subsidiestromen, via Gemeente- of Stedenfonds, via Sport, Cultuur en noem maar op, lopen via parameters. Als we dit ook nog eens onderwerpen aan parameters, dan wordt het verschil exponentieel te groot.

Wat is de stand van zaken over het advies van de Hoge Raad van Financiën? Niet iedereen zit in die besluit-

vormingsorganen. Opnieuw de boodschap: hou het zo eenvoudig mogelijk.

Als ik het goed begrijp, waren de provincies aanvankelijk niet betrokken bij de discussie over de schuldovername. Is dat nu wel het geval? Hoe is dat gegaan? Dat is ook een vraag van de heer Verfaillie.

De voorzitter: De heer Maes heeft het woord.

De heer Jacky Maes: Ik dring aan op dezelfde boodschap: 'keep it simple'. Ik geef een voorbeeld: moeten we campings behandelen zoals bedrijven? Wij zijn enthousiast over het pact. Als blijkt dat campings bedrijven zijn, zal dat enthousiasme heel wat minder zijn.

Ik vertrouw erop dat de VVSG degelijk voorbereidend werk verricht. Maar het fiscaal pact wordt toch ook hier nog besproken? Anders moeten we alleen nog de website van de VVSG raadplegen, dat is toch niet de bedoeling? Kunnen we alle nota's en documenten op tijd inkijken?

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Het is sterker dan onszelf, het ligt in de Vlaamse aard: we slagen erin om een overwinning voor te stellen als een halve nederlaag. Iedereen gaat erop vooruit met het fiscaal pact. We zouden graag iedereen aan boord krijgen. Beslist een gemeente toch om niet mee te doen, even goede vrienden. Niemand is verplicht.

Zelfs het VESOC sprak over sinterklaaspolitiek. Dat is echt ontmoedigend. Ik snap dat niet goed. Een half jaar geleden konden gemeenten hier alleen maar van dromen. De Vlaamse overheid wil de financiële situatie van de steden en gemeenten alleen maar verder versterken. Deze regering werkt daar al een hele legislatuur lang aan. Vroeger was dat al eens anders. Er zijn nu meer budgettaire mogelijkheden. Het is de bedoeling dat de gemeenten vooruitgang boeken.

De Vlaamse Regering heeft de knoop nog niet doorgemaakt. Is het de bedoeling om dit nog in het parlement te bespreken? Ik denk het niet. De gemeenten zullen de knoop moeten doorhakken. Ze mogen het fiscaal pact ook laten liggen.

Ik ben van nature uit een optimist, maar zoals nu ook de pers reageert, dat stemt me ongelukkig. Zonder dat men de voorstellen ten gronde kende, werden ze afgebroken. Men sprak over financiële valstrikken. In de Vlaamse Regering zitten nochtans genoeg gemeentenaren, ze hebben in het verleden al vaker bewezen dat ze echt een gemeentelijke reflex hebben. Dat is die mentaliteit waarop ik doelde: we zoeken naar de negatieve kanten. Dat moeten we niet doen, dat is ontmoedigend.

We hadden met dat geld ook andere dingen kunnen doen. We hadden onze eigen schuld nu meteen op nul kunnen zetten. We hebben dat niet gedaan omdat de nood bij de Vlaamse gemeenten vandaag groter is dan bij de Vlaamse overheid. Wat heeft het voor zin om politiek te bedrijven in een rijk gewest maar met armere gemeenten? De lokale besturen staan het dichtst bij de mensen, daar verdient of verliest de politiek zijn geloofwaardigheid. Daar maken de mensen kennis met het beleid en zien ze hoe het de maatschappij kan beïnvloeden.

Mijnheer Verfaillie, collega's, zoals u stelt heeft er op 19 december 2007 een eerste overleg plaatsgevonden met de VVSG en de VVP over het voorstel van de Vlaamse Regering in het kader van het lokaal pact. De VVSG heeft het verslag van dat overleg toegelicht op haar raad van bestuur van 14 januari 2008. Dat verslag vindt u ook op de website van de VVSG.

Ik wil nogmaals benadrukken dat de VVSG positief staat tegenover het voorstel van de Vlaamse Regering, maar dat ze nog een aantal vragen en opmerkingen heeft. De Vlaamse Regering zal nu vrijdag een standpunt innemen over de vragen, en dit standpunt volgende week terugkoppelen naar de VVSG. Dat is toch bij uitstek de belangenbehartiger van de gemeenten? In functie van het antwoord van de Vlaamse Regering zal de VVSG een definitief standpunt innemen op haar raad van bestuur van 11 februari. Het blijft in elk geval mijn bedoeling om de inhoud van dit pact in de loop van februari af te ronden, zodat de individuele gemeenten naar aanleiding van de eerste budgetwijzigingen hun definitieve beslissing kunnen nemen. Die wijzigingen komen ten vroegste aan bod in april. Wie ervaring heeft op het lokale vlak, weet dat.

Het advies van de Hoge Raad van Financiën (HRF) heeft enkel betrekking op het aspect van de overname van de schulden. In het briefadvies dat de HRF heeft uitgebracht op 10 januari 2008 wordt de schuldovername positief geadviseerd: de operatie is budgettair neutraal in het licht van ESR95 omdat de verslechtering van het vorderingensaldo van de Vlaamse Regering integraal wordt gecompenseerd door de verbetering op het niveau van de Vlaamse gemeenten. De raad wenst verder geïnformeerd te worden over de exacte omvang van de operatie. Hij dringt erop aan – in de zin van aanbeveling en niet van voorwaarde – dat de extra beleidsruimte die bij de gemeenten zal ontstaan, wordt aangewend voor de verdere verbetering van het vorderingensaldo. Daarbij denken we aan schuldafbouw en opbouw van pensioenreserves, maar men kan er ook investeringen mee doen. Vanuit die hoek is er dan ook geen belemmering meer om verder te gaan met het pact.

Zoals reeds gesteld zal volgende week inhoudelijk teruggekoppeld worden naar de VVSG en de VVP.

Intussen is er op 21 januari wel een technische werkgroep, met vertegenwoordiging van de VVSG, samengekomen om de technische kant van de voorziene schuldovername voor te bereiden.

De vragen en opmerkingen van de VVSG kent u. De VVP heeft laten weten dat ze positief staat tegenover het voorstel van lokaal pact. Ze heeft wel de vraag overgemaakt om het dossier van de koppelsubsidies mee te nemen in het overleg over het lokaal pact. Ook hierover zal de Vlaamse Regering vrijdag haar standpunt bepalen.

De schuldovername is beperkt tot de leningen van gemeenten en OCMW's. Van de provincies worden geen extra fiscale engagementen verwacht. Wel zullen de maatregelen die de Vlaamse Regering neemt inzake de onroerende voorheffing ook voor de provincies een weerslag hebben via een inkomstenderving inzake de opcentiemen. De Vlaamse Regering zal die inkomstenderving voor 100 percent compenseren. De vermindering van de onroerende voorheffing is een gevolg van de geplande vrijstelling van onroerende voorheffing voor nieuw materieel en outillage en van de vermindering die zal worden toegekend voor lage- en zeer lage-energiewoningen.

Daarenboven zal uitvoering worden gegeven aan iets wat al lang leeft in Antwerpen, Vlaams-Brabant, Oost-Vlaanderen en West-Vlaanderen, namelijk de overname van de provinciewegen. In Limburg is dat al eerder gebeurd en is een deel van die wegen nadien opnieuw overgeheveld naar de gemeenten.

Mijnheer Van den Heuvel, u had het in het kader van de onroerende voorheffing op nieuw materieel en outillage over het feit dat bedrijven daar eventueel niet onder zouden vallen. Mijn medewerkers zeggen mij dat dat technisch heel moeilijk haalbaar is. Bovendien zouden allerlei procedures kunnen worden aangespannen door bedrijven die zich gevat voelen door een selectieve belasting waar een ander van vrijgesteld wordt. Bovendien zouden Voka en andere belangenorganisaties ook nog eens streng optreden. Theoretisch gezien is uw stelling misschien niet volledig uit te sluiten, maar hoe dat technisch-juridisch geklaard kan worden, is allesbehalve duidelijk.

Collega's, wij willen dit natuurlijk als een licht instrument gebruiken. We willen daar niet te veel poespas rond verkopen, al zijn er intussen een aantal zaken bijgekomen. Het uitgangspunt moet altijd een bedrijfsvriendelijke gemeentefiscaliteit blijven. Dat is de te hanteren leidraad. Het gaat om redelijke en lichte voorwaarden.

Er wordt overlegd met de VVSG en de VVP. Er moeten sowieso knopen worden doorgesneden. Zo heeft de VVSG mij gevraagd om de belasting op kantoorgebouwen, die in twee gemeenten bestaat, niet op te nemen in dit verhaal,

omdat dat problemen zou kunnen geven voor Hoeilaart. Wij proberen iets te doen dat voor de 308 gemeenten optimaal is. In Hoeilaart schijnt het om een algemene bedrijfsbelasting te gaan die vijf vroegere bedrijfsbelastingen vervangt. Dan moet men dat misschien een andere naam geven of op een andere manier organiseren. Wij gaan dat specifieke geval, dat een soort beeld ophangt van bedrijfsongevriendelijkheid, nu niet laten passeren, omdat één gemeente daardoor in de problemen zou komen. Voor die ene gemeente zijn er misschien alternatieven om aan die inkomsten te komen. Men kan daar op lokaal niveau afspraken over maken met het bedrijfsleven, zonder dat dit tot een belastingsverhoging moet leiden voor die bedrijven, maar waarbij de gemeente toch haar bedrijfsfiscaliteit kan incasseren.

Wij proberen ervoor te zorgen dat iedereen er beter van wordt. We kijken nu met de VVSG na of er geen gemeenten zijn met heel weinig schulden en heel lage belastingen en die in dit verhaal gepakt zouden worden. Dat blijkt voorlopig allemaal heel mee te vallen.

We gaan in elk geval niet over één nacht ijs. We plagen het nodige overleg met de instanties die de gemeenten rechtstreeks vertegenwoordigen.

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik vind dit lokaal pact van de Vlaamse Regering een verdienstelijke poging, maar ik voel mij altijd aangesproken als lokale bestuurder, omdat men het altijd heeft over bedrijfsongevriendelijke lokale belastingen. Ik denk niet dat er één gemeente is die doelbewust bedrijven gaat pesten.

Minister Marino Keulen: Dat was ook mijn opmerking aan VESOC. Het is niet altijd eenvoudig om een algemeen principe om te zetten in een concreet dossier. In sommige gemeenten zeggen gemeentebestuurders en leden van bedrijfsverenigingen en van bedrijfsraden mij om niet aan die belastingen te raken, omdat zij zelf al akkoorden gesloten hebben. Vaak bestaat er op plaatselijk niveau al een soort lokaal pact. Men is dan bang voor iets nieuws, omdat men denkt dat er zo ongemerkt toch een belastingverhoging zou binnensluipen.

Ik ben de eerste om te zeggen dat het nogal gratis is om het over pestbelastingen te hebben. Meestal bestaat daar lokaal wel een verklaring voor.

Waar de bedrijven niet mee kunnen lachen, is dat men bij de begrotingsbespreking tussen Kerstmis en Nieuwjaar een sluitpost moet vinden en daarom nog gauw iets belast, zonder dat dat aangekondigd was. Dat is al gebeurd, en dat geeft uiteraard aanleiding tot zure oprispingen. Dát is wat men onder pestbelastingen moet verstaan.

De heer Jan Verfaillie: Ik zou in elk geval willen vragen dat de Vlaamse Regering niet meer zou spreken over 'bedrijfsvriendelijke lokale belastingen'. Ik vind dat een aanslag op de lokale autonomie, die toch ingeschreven is in de Grondwet. De Vlaamse Regering moet er zich niet over uitspreken of een lokale belasting nu vriendelijk of onvriendelijk is voor de bedrijven.

Sommige mensen redeneren dat elke belasting onvriendelijk is. De belasting op tewerkgesteld personeel bijvoorbeeld is bij ons al ruim een eeuw afgeschaft, maar bestaat wel nog in een aantal andere gemeenten, misschien met recht en rede. Ik maak mijn eigen rekening, andere collega-mandatarissen moeten hun eigen rekening maken en ook de Vlaamse Regering moet haar rekening maken voor wat haar eigen begroting betreft.

Ik heb nog een bijkomende vraag. Als wij onze schulden overdragen aan de Vlaamse Regering, wie zal dan de wederbeleggingsvergoeding betalen? Een wederbeleggingsvergoeding kan al snel oplopen tot 4 of 5 percent.

Minister Marino Keulen: Wij betalen die wederbeleggingsvergoeding, omdat anders een deel van de mogelijke winst die uit het lokaal pact kan worden gepuurd, al verloren zou gaan.

De heer Jan Verfaillie: En dat komt dan bovenop die 100 euro per inwoner? U betaalt dus 104 of 105 euro?

Minister Marino Keulen: Dat klopt.

De heer Jan Verfaillie: Ik vreesde dat we de financiële winst van het eerste jaar volledig zouden kwijtspelen aan de wederbeleggingsvergoeding. U hebt een duidelijke verklaring afgelegd, waarvoor mijn dank.

De voorzitter: De heer Maes heeft het woord.

De heer Jacky Maes: Mijnheer de minister, in tegenstelling tot wat u denkt, ben ik, als lokaal mandataris, voorstander van wat nu op ons afkomt. Ik vind echter dat de overeenkomsten die afgesloten worden tussen de Vlaamse Regering en de VVSG in deze commissie besproken moeten worden. We moeten daar een gedachtewisseling over houden. Ik vind het maar normaal dat een volksvertegenwoordiger zijn mening kan geven over de afspraken met de VVSG.

Minister Marino Keulen: Mijnheer Maes, ik denk niet dat er een minister is die zo gemakkelijk naar het parlement komt als ik. Ik klaag nooit over welke vraag dan ook, omdat ik bij elke vraag kansen zie om het beleid toe te lichten. Niemand zal kunnen beweren dat ik het parlement fnuik of het controlerecht torpedeer. Voor mij is alles bespreekbaar.

Op een bepaald moment moet iedereen zijn verantwoordelijkheid nemen. Als men vragen heeft over het lokaal

pact, mag men mij daar altijd over aanspreken. Ik wil echter niet dat er nu nog een onderhandeling komt met het parlement om de definitieve inhoud vast te leggen. Anders komt dat lokaal pact er nooit.

De heer Jacky Maes: Ik ben verwonderd over de manier waarop u reageert op onze vraag om dit in de commissie te bespreken. Een bespreking hoeft er immers niet toe te leiden dat er inhoudelijk nog iets verandert. Ik vind echter dat het het recht is van de parlementsleden om het lokaal pact hier te bespreken.

Minister Marino Keulen: Ik heb daar geen enkel probleem mee.

De voorzitter: De heer Vermeiren heeft het woord.

De heer Francis Vermeiren: Mijnheer Maes, ik heb u daarnet horen zeggen dat u tegen de afschaffing van de forfaitaire huisvuilbelasting bent, omdat het over een lokaal probleem met caravans zou gaan. Mag ik daaruit besluiten dat dit de visie is van uw fractie, en dus ook van uw minister?

De heer Jacky Maes: Mijnheer Vermeiren, de huisvuilbelasting is in Bredene al jaren geleden afgeschaft.

De heer Francis Vermeiren: Het gaat hier niet over Bredene. Ik heb het over een standpunt van de partij en haar minister. Ik pleit voor hetzelfde als u, maar als ik het mij goed herinner, heeft uw partij dit geëist.

De heer Jacky Maes: Er is geen reden om te denken dat wij dat vandaag niet nog altijd eisen.

Er zijn 308 gemeenten. In sommige gemeenten bestaan er belastingen waar andere gemeenten nog nooit van gehoord hebben. Als men stelt dat bijvoorbeeld de belasting op de campings een forfaitaire belasting is, zitten alle kustgemeenten in de penarie.

Alle forfaitaire belastingen zijn bij ons afgeschaft. Ook in Oostende en andere gemeenten waar wij met de sp.a iets te zeggen hebben, hebben we dat afgeschaft.

Wat zijn forfaitaire belastingen? Daar gaat het om.

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck: Een forfaitaire belasting kan soms ook het gevolg zijn van een administratieve vereenvoudiging. Ik verduidelijk aan de hand van het voorbeeld van de campings. Vroeger bestond er een taxatie per overnachting, en dus moest men het aantal overnachtingen nauwgezet bijhouden en tijdig melden aan de gemeente. Dat had een hoop rompslomp tot gevolg, nog los van de administratieve verplichtingen die er sowieso al zijn als het over overnachtingen gaat.

Sommige gemeenten zijn overgegaan naar een forfaitaire belasting per campingplaats of per kamer, los van de vraag of die verhuurd was of niet. De administratieve vereenvoudiging kan hierbij dus een rol spelen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Joris Van Hauthem tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de stand van zaken in het burgemeesterschap van Wezembeek-Oppem, Kraainem en Linkebeek

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Mijnheer de minister, half november 2007 hebt u beslist om de kandidaten die voorgedragen werden voor het burgemeesterschap van de gemeenten Wezembeek-Oppem, Kraainem en Linkebeek, niet te benoemen. De redenen daarvoor zal ik niet herhalen. We hebben het daar in deze commissie al uitvoerig over gehad op 20 november 2007, naar aanleiding van een aantal interpellaties.

Het is momenteel windstil rond deze zaak. U hebt de desbetreffende gemeenten per brief gevraagd om een nieuwe voordracht te doen, volgens de gekende procedure van het Gemeentedecreet. De termijn waarbinnen dat moet gebeuren, is echter niet geregeld in het Gemeentedecreet. Theoretisch is het dus mogelijk dat er helemaal geen nieuwe voordracht binnenkomt. Wat moet er dan gebeuren? Het zou toch niet kunnen dat een gemeente, als u een bepaalde kandidaat niet benoemt, het zich kan permitteren om de legislatuur gewoon uit te doen met de waarnemend burgemeester? Dat kan niet de bedoeling zijn. Er moet dus een redelijke termijn gesteld worden voor die nieuwe voordracht.

Mijnheer de minister, heeft een van die drie gemeenten al een nieuwe voordracht gedaan? Wat is voor u een redelijke termijn om dat alsnog te doen? Wat zijn uw mogelijkheden om in te grijpen indien er binnen die redelijke termijn geen voordrachten worden gedaan en een gemeente als het ware stilzwijgend beslist om de legislatuur met de waarnemend burgemeester uit te doen?

De voorzitter: De heer Van Dijk heeft het woord.

De heer Kris Van Dijk: Mijnheer de minister, ik deel tot op zekere hoogte de zorgen van de heer Van Hauthem. U hebt in dit dossier altijd een correcte houding aangenomen. Wanneer u besliste om bepaalde mensen niet te benoemen, had u daar een legitieme reden voor.

In de huidige situatie oefenen diegenen die u niet benoemd hebt, toch het mandaat van burgemeester uit. Dat

is natuurlijk in tegenspraak met de reden waarom u ze niet benoemd hebt. U hebt zoals gezegd altijd een correcte houding aangenomen, maar uiteindelijk moet de knoop toch doorgehakt worden.

Wij hebben veel vertrouwen in uw houding in dit dossier, maar zijn wel benieuwd hoe u een slot aan dit hoofdstuk wilt breien.

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mijnheer de minister, collega's, op 14 november 2007 heb ik drie formele besluiten genomen met betrekking tot de niet-benoeming van de heren d'Oreye de Lantremange, Thiéry en van Hoobrouck d'Aspre, die werden voorgedragen als kandidaat-burgemeester in de respectieve gemeenten Kraainem, Linkebeek en Wezembeek-Oppem.

De beslissingen om de drie voorgedragen kandidaat-burgemeesters niet te benoemen, hebben elk tot gevolg dat de akte van voordracht ten gunste van hun kandidatuur geen geldigheid meer heeft. Ik verzocht de betrokken gemeenteraden dan ook om een nieuwe voordracht te doen, zoals bepaald in artikel 59, paragraaf 1, laatste lid van het Gemeentedecreet van 15 juli 2005. Tot op heden heb ik nog geen nieuwe akte van voordracht ten gunste van een andere kandidaat-burgemeester uit een van de genoemde gemeenten ontvangen. Zolang dat niet gebeurt, zullen de zittende burgemeesters aanblijven, maar dan uiteraard alleen als waarnemend burgemeester en niet als effectief.

Zoals u weet, stelt het Gemeentedecreet geen termijn voorop waarbinnen een akte van voordracht ten gunste van een kandidaat-burgemeester moet worden ingediend. Daarom zal ik de drie gemeenteraden herinneren aan mijn vraag om een nieuwe voordracht te doen. Het is in hun eigen belang dat dat op korte termijn gebeurt. Ik zal op dat moment zien wat ik daarmee doe.

Ik ben het met u eens dat dit niet eindeloos kan aanslepen. Laat dat duidelijk zijn.

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. De vraag was er niet zozeer op gericht om de lacune in het Gemeentedecreet in te vullen. Misschien moet dat ooit nog eens gebeuren, maar dat was niet mijn vraag. Het kan niet dat iemand die niet wordt benoemd als burgemeester omdat hij in het verleden fouten heeft gemaakt, gedurende de hele legislatuur toch burgemeester mag blijven, zij het als waarnemend burgemeester. Voor de buitenwereld komt dat op hetzelfde neer. Wie is het aanspreekpunt van de gemeente? De waarnemend burgemeester. Het gaat om dezelfde figuren die door u om welbekende redenen zijn geweigerd.

Ik neem er akte van dat u binnenkort een brief naar de gemeentebesturen zult versturen met daarin de vraag waar de kandidaturen blijven. Het kan niet eindeloos blijven duren. Er zit dus nog voer in om op een later tijdstip naar de stand van zaken te vragen.

De voorzitter: De heer Van Dijk heeft het woord.

De heer Kris Van Dijk: Ik respecteer het antwoord van de minister, maar duikt hier geen decretale leemte op?

Minister Marino Keulen: In de vroegere gemeentewet stond daar evenmin een termijn op. We hebben daar ook niet bij stilgestaan omdat het vroeger ook niet was geregeld.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Els Robeyns tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de mondelinge stemming tijdens gemeenteraden

De voorzitter: Mevrouw Robeyns heeft het woord.

Mevrouw Els Robeyns: Mijnheer de minister, artikel 35 van het Gemeentedecreet regelt de wijze van stemmen tijdens de gemeenteraad. Met betrekking tot de mondelinge stemming kunnen er in het huishoudelijk reglement van de gemeenteraad regelingen worden ingevoerd die gelijkwaardig zijn met de mondelinge stemming, zoals mechanisch uitgebrachte naamstemming, stemming bij zitten en opstaan of bij handopsteking. Nog volgens artikel 35 wordt er mondeling gestemd telkens als een derde van de aanwezige leden hierom verzoekt.

Mijnheer de minister, graag vernam ik of er situaties bekend zijn waarbij de voorzitter van de gemeenteraad weigerde om tot de mondelinge stemming over te gaan, ondanks het verzoek van een derde van de aanwezige leden, op basis van in het huishoudelijk reglement bepaalde regelingen met betrekking tot de stemming.

Als dat het geval was, hebben die situaties dan geleid tot klachten bij de minister of tot klachten bij andere instanties? En als dat zo is, welk gevolg werd er dan aan verleend? Wat waren de gevolgen ten aanzien van de genomen raadsbeslissingen?

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mijnheer de voorzitter, dames en heren, het Gemeentedecreet bepaalt in artikel 35 de wijze waarop de stemmingen in de gemeenteraad

verlopen. Het principe in paragraaf 3 van artikel 35 is dat de leden van de gemeenteraad mondeling stemmen, behoudens enkele uitzonderingen die zijn opgenomen in paragraaf 2. Deze regeling bestond al onder het stelsel van de vroegere Gemeentewet. Artikel 100 van de Nieuwe Gemeentewet bevatte al het principe dat de stemming mondeling verloopt.

In datzelfde artikel 100 van de Nieuwe Gemeentewet werd eveneens gesteld dat het reglement van orde een regeling kon invoeren die gelijkwaardig is met een mondelinge stemming, zoals een mechanisch uitgebrachte naamstemming en de stemming bij zitten en opstaan, of bij handopsteking. Ook deze regeling werd in artikel 35, paragraaf 3, van het Gemeentedecreet behouden.

Het huishoudelijk reglement kan een regeling invoeren die gelijkwaardig is met een mondelinge stemming. Ik heb de drie voorbeelden aangegeven behoudens de mondelinge stemming. Ongetwijfeld ligt deze continuïteit in de regelgeving mee aan de basis van het feit dat zich op dat vlak weinig problemen voordoen. Er zijn op dit ogenblik geen situaties bekend waarbij ik als toezichhoudend minister op de handelingen van gemeenteraden geconfronteerd ben met klachten hieromtrent. Ik heb er nooit enige klacht over ontvangen. In de praktijk verloopt dat blijkbaar probleemloos.

De voorzitter: Mevrouw Robeyns heeft het woord.

Mevrouw Els Robeyns: Het antwoord van de minister is duidelijk en ik dank hem daarvoor.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

